

STARE MIASTO

- 1 Zamek Królewski
- 2 Kolumna króla Zygmunta III Wazy
- 3 Bazylika Archikatedralna pw. Męczeństwa św. Jana Chrzyciela
- 4 Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Patronki Warszawy (oo. jezuitów)
- 5 Kościół św. Marcina
- 6 Kanonia
- 7 Gnojna Góra
- 8 Muzeum Farmacji
- 9 Tablica UNESCO
- 10 Rynek Starego Miasta
- 11 Pomnik Syrenki warszawskiej
- 12 Muzeum Historyczne m.st. Warszawy
- 13 Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza
- 14 Kamienne Schodki
- 15 Barbakan i mury obronne
- 16 Pomnik Jana Kilińskiego
- 17 Pomnik Małego Powstańca
- 18 Warszawska Informacja Turystyczna

NOWE MIASTO

- 18 Kościół św. Ducha (oo. paulinów)
- 19 Kościół św. Jacka (oo. dominikanów)
- 20 Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie
- 21 Rynek Nowego Miasta
- 22 Kościół św. Kazimierza (ss. sakramentek)
- 23 Kościół Nawiedzenia NMP
- Nieopodal: 24 - 25
 - 24 Multimedialny Park Fontann na Podzamczu
 - 25 Bulwar Wiślany
- 26 Kościół św. Franciszka Serafickiego (oo. franciszkanów)
- 27 Pałac Sapiechów
- Nieopodal: 28 - 30
 - 28 Pomnik Powstania Warszawskiego
 - 29 Pałac Krasińskich
 - 30 Sąd Najwyższy

Warszawska Starówka to miejsce wyjątkowe! Zniszczona niemal w 90% podczas II wojny światowej, została odbudowana tak wiernie, że UNESCO wpisało ją na Listę Światowego Dziedzictwa (1980 r.). Jest to jedyny zrekonstruowany obiekt na tej liście.

Atmosferę Starówki współtworzą przytulne kawiarnie i restauracje oraz artyści plastycy, którzy wystawiają swoje obrazy i rzeźby pod gołym niebem. Latem Stare i Nowe Miasto stają się sceną dla występów muzycznych, w tym popularnych koncertów jazzowych oraz przedstawień teatralnych.

Nie tylko pieszo po Starówce

Konne omnibusy, dorożki, kolejka staromiejska

W lecie przyjemnie jest przejechać się po Starym Mieście dorożką lub tramwajem konnym zwanym omnibusem, które odjeżdżają z placu Zamkowego. Czas przejazdu omnibusem to niespełna godzina (więcej szczegółów: www.ztm.waw.pl). Dla dzieci ogromną atrakcją będzie kolejka staromiejska wyruszająca również z placu Zamkowego. Podczas 30-minutowej przejażdżki przewodnik opowia-

STARE MIASTO

Założone w XIII w. jako gród księżę i osada otoczona murami. Obecnie to nie tylko historyczne centrum i najstarsza część miasta, ale też salon kulturalny stolicy.

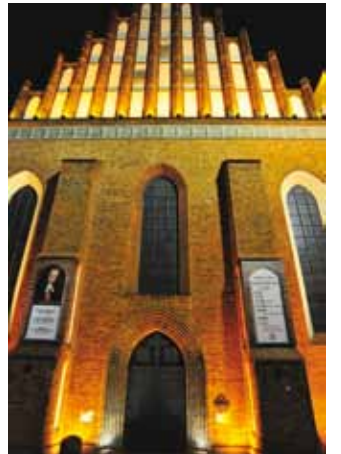
- 1 **Zamek Królewski**
pl. Zamkowy 4, tel. 22 355 51 70
www.zamek-krrolewski.pl
Siedziba królów oraz władz Rzeczypospolitej (od XVI w.). Miejsce uchwalenia Konstytucji 3 Maja (1791 r.) – pierwszej w Europie i drugiej na świecie.

- 2 **Kolumna króla Zygmunta III Wazy**
Najstarszy i najwyższy świecki pomnik w Warszawie, wzniesiony w 1644 r. z inicjatywy króla Władysława IV na cześć jego ojca – Zygmunta III Wazy, który przeniósł stolicę Polski z Krakowa do Warszawy.

- 4 **Mazowieckie Centrum Informacji Turystycznej**, pl. Zamkowy 1/13

- 3 **Bazylika Archikatedralna pw. Męczeństwa św. Jana Chrzyciela**
ul. Świętojańska 8
www.katedra.mkw.pl

Podczas II wojny światowej Zamek został całkowicie zburzony – odbudowano go wykorzystując ocalałe fragmenty. Dziś pełni rolę muzeum. Perelkami zamkowej kolekcji są oryginalne obrazy Rembrandta oraz prace Bernarda Bellotta zwanego Canalettem, którego wedyty osiemnastowiecznej Warszawy były beczenną pomocą podczas powojennej odbudowy miasta. Na dziedzińcu Zamku Królewskiego w lipcu odbywa się festiwal „Ogrody muzyczne”, prezentujący sfilmowane koncerty,

warszawskich, ostatniego króla Polski – Stanisława Augusta Poniatowskiego, prezydenta Polski Gabriela Narutowicza oraz pisarza noblisty Henryka Sienkiewicza. W okresie letnim w archikatedrze o godz. 12.00 odbywają się koncerty organowe.

- 4 **Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej** (oo. jezuitów)
ul. Świętojańska 10, www.laskawa.pl
W ołtarzu świątyni znajduje się cudowny obraz Matki Bożej Łaskawej, patronki Warszawy. Uwagę przykuwają drzwi wejściowe, zwane anielskimi, wykonane przez Iгора Mitro-rę, który wyrzeźbił podobne wrota dla kościoła Santa Maria degli Angeli w Rzymie.

środku placu stoi potężny spiżowy dzwon z XVII w., który nigdy nie zawisł w żadnym kościele. Podobno obejście go trzy razy przynosi szczęście... Na Kanonii znajduje się też najstarsza w Warszawie kamienna tabliczka z nazwą ulicy oraz najwyższy dom w stolicy. Od strony placu ma szerokość zaledwie jednego okna, ale od strony Wisły jest już znacznie szerszy. Był to sprytny wybieg kamienicznika, który w ten sposób uniknął płacenia wysokiego podatku gruntowego, naliczanego od szerokości fasady.

Przed wejściem do sanktuarium stoi kamienny niedźwiędź. Według legendy jest on zaklętym w głaz nieśmiałym księciem. Odczarować może go tylko kobieta, która szczerze pokocha zaczarowanego młodzieńca.

- 5 **Kościół św. Marcina**
ul. Piwna 9/11

W XIV-wiecznym kościele odbywają się nabożeństwa ekumeniczne oraz spotkania warszawskiej inteligencji. Obok znajdują się zabudowania klasztorne oo. augustianów, gdzie w XVI w. odbywały się sejmiki województwa mazowieckiego.

- 6 **Kanonia**
Mały, trójkątny placik tuż za katedrą, którego nazwa pochodzi od kamieniczek, zamieszkujących w XVII w. przez księżę kanoników. Dawniej znajdował się tu cmentarz parafialny. Pozostałością po nim jest barokowa XVIII-wieczna figura Matki Bożej. Na

7 **Gnojna Góra**

Od średniowiecza do drugiej połowy XVIII w. było tutaj wysypisko śmieci. Obecnie jest to taras widokowy, skąd możemy podziwiać przepiękny widok na Wisłę i prawobrzeżną część miasta.

- 8 **Muzeum Farmacji**
ul. Piwna 31/33, tel. 22 831 71 79
www.muzeumfarmacji.mhw.pl

Zbiory muzeum to m.in. oryginalne wyposażenie laboratorium aptecznego, pochodzące z lat 30. XX w., dziewiętnastowieczne słoje, wazoniki, pigułnice i puszki apteczne oraz kobaltowe butle do przechowywania koniaków.

- 9 **Tablica UNESCO**
Wmurowana w bruk ulicy Zapiecek na pamiątkę wpisania Starówki na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1980 roku.

- 10 **Rynek Starego Miasta**

Założony na przełomie XIII i XIV w. Jeden z najbardziej malowniczych zakątków miasta, był niegdyś głównym placem Warszawy – organizowano tutaj uroczystości, jarmarki, a także wykonywano wyroki na skazańcach. Od czasu założenia miasta ma tę samą formę. Na środku rynku stoi pomnik Syreny, będącej od wieków godłem Warszawy.

- 11 **Pomnik Syrenki warszawskiej**
Syrena to symbol Warszawy, który znajduje się w herbie miasta. Najśłynniejszy z pomników Syrenki stoi w samym centrum Rynku Starego Miasta. Jest otoczony fontanną, przy której można ochłodzić się w gorące dni.

Legenda o Syrence warszawskiej

Jak głosi legenda, u podnóża dzisiejszego Starego Miasta, Syrena płynąca od morza wyszła z wody, aby odpocząć na piaszczystym brzegu. Tak spodobało jej się miejsce, które zobaczyła, że postanowiła tu zostać. Rybacy, zamieszkujący pobliską osadę zauważyli, że podczas połowów ktoś wzburza fale Wisły, płącze sieci i wypuszcza ryby z wężerzy. Postanowili więc rozprawić się ze szkodnikiem. Gdy jednak usłyszeli śpiew Syreny, zaniechali swoich zamiarów i szczerze pokochali piękną kobietę-rybę. Pewnego dnia Syrenkę zobaczył także bogaty kupiec przechadzający się brzegiem Wisły. Podstępem schwytał ją i uwięził w drewnianej szpie. Placzą Syreny usłyszał młody syn rybaka i z pomocą przyjaciół, pod osłoną nocy uwolnił ją. Syrena z wdzięczności obiecała rybakom, że zawsze kiedy tylko będą potrzebowali pomocy, stanie w ich obronie. I odtąd warszawska Syrenka, uzbrojona w miecz i tarczę broni miasta i jego mieszkańców.

- 12 **Warszawska Informacja Turystyczna**
Rynek Starego Miasta 19/21/21a

Legenda o Bazyliisku

Jak głosi legenda, w piwnicach jednej z kamienic usytuowanych po stronie Dekerta, na rogu ulicy Krzywe Koło, zamieszkiwał stwór nazywany Bazyliiskiem. Piłnował on zgromadzonych tam skarbów, a każdego śmiałka, który próbował do nich dotrzeć zabijał swoim wzrokiem zamieniając w kamień. Pokonał go jednak w końcu wędrowny krawczyk, który wpadł na pomysł i pokazał potworowi lustro. Bazyliisk porażony własnym wzrokiem skamieniał i od tej pory nie zagrażał już mieszkańcom. Dziś na fasadzie innej kamienicy umieszczony jest szyld przedstawiający Bazyliiskę. Stał się on godłem znanej warszawskiej restauracji o tej samej nazwie.

**12 Muzeum Historyczne
m.st. Warszawy**
Rynek Starego Miasta 28/42
tel. 22 635 16 25
www.mhw.pl

Muzeum mieści się w kilkunastu odbudowanych po wojnie kamienicach i obejmuje trzy dziedzińce. Ekspozycja prezentuje dzieje stolicy od zarania dziejów po czasy współczesne.

W chwili obecnej muzeum jest nieczynne z powodu remontu. Dostępne są podziemia i kino muzealne, w którym można obejrzeć dokumentalny film o Warszawie 1939-1945 (w jęz. angielskim; na życzenie dostępne wersje: polska, hiszpańska, francuska, niemiecka).

**13 Muzeum Literatury
im. Adama Mickiewicza**
Rynek Starego Miasta 20
tel. 22 831 40 61
www.muzeumliteratury.pl

Jednego z najwybitniejszych polskich poetów epoki romantyzmu. W muzeum znajduje się kolekcja mickiewiczianów oraz rękopisy i pamiątki po polskich pisarzach, dzieła sztuki oraz ikonografia, obrazujące epoki literackie od czasów najdawniejszych po współczesne.

14 Kamienne Schodki
Niezwykle malownicze XV-wieczne schody. Podczas jednej ze swoich wizyt w Warszawie, chodził tędy Napoleon Bonaparte!

15 Barbakan i mury obronne

Pozostałości murów obronnych Warszawy, wzniesionych w XVI w. przez Jana Baptyście Weneccjanina.

16 Pomnik Jana Kilińskiego

Bohaterskiego szewca, przywódcy ludu Warszawy podczas powstania kościuszkowskiego (XVIII w.).

17 Pomnik Małego Powstańca
Rzeźba kilkuletniego chłopca w za dużym hełmie, upamiętniająca bohaterskie dzieci walczące z okupantem podczas powstania warszawskiego.

NOWE MIASTO

Ta część Warszawy została założona pod koniec XIV w. i do XVIII w. funkcjonowała jako oddzielne miasto, z własną administracją, ratuszem i kościołem. Większość barokowych i klasycystycznych kamienic wokół Rynku to powojenna odbudowa. Obecnie przy urokliwych uliczkach mieści się wiele restauracji i kawiarni.

18 Kościół św. Ducha (oo. paulinów)
ul. Długa 3

Kościół z początku XVIII w. Od blisko 300 lat, co roku w sierpniu, sprzed świątyni wyrusza największa piesza pielgrzymka do sanktuarium maryjnego w Częstochowie. Z kościołem sąsiaduje najmniejszy budynek w Warszawie, w którym znajduje się kiosk.

19 Kościół św. Jacka (oo. dominikanów)
ul. Freta 10
www.freta.dominikanie.pl
Zbudowany wraz z klasztorem w XVII w. W czasie powstania warszawskiego w kościele mieścił się szpital powstańczy, któ-

ry został zbombardowany. Pod gruzami świątyni zginęło około 1000 osób.

20 Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie
ul. Freta 16, tel. 22 831 80 92
www.muzeum-msc.pl

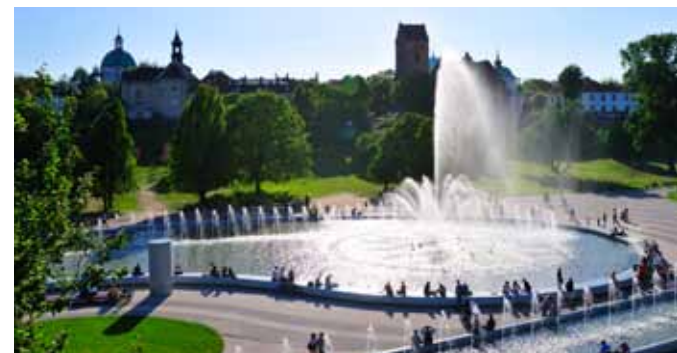
Usytuowane w XVIII-wiecznej kamienicy mieszczańskiej, w której urodziła się uczona. Jest to jedyne na świecie muzeum biograficzne Marii Skłodowskiej-Curie. Najbardziej wzruszające elementy ekspozycji, to autentyczne, osobiste rzeczy noblistki: garderoba zdradzająca drobną sylwetkę, etui na okulary, kałamarz, słonik podarowany przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Herberta Hoovera, skórzana

torebka, w której Związek Polek w Ameryce przekazał Skłodowskiej pieniądze na utworzenie w Polsce Instytutu Radowego.

21 Rynek Nowego Miasta
Powstał w XV w. Pierwotnie był prostokątnym placem, niemal dwukrotnie większym od Rynku Starego Miasta. Pośrodku stał ratusz, rozebrany w 1818 r. Na Rynku znajduje się XIX-wieczna żeliwna studzienka ozdobiona herbem Nowego Miasta – Panną z jednorożcem.

22 Kościół św. Kazimierza (ss. sakramentek)
Rynek Nowego Miasta 2
Pierwotnie kościół był rezydencją magnacką, która odkupiona przez królową Marię Kazimierę Sobieską (Marysieńkę), została zamieniona na kościół. W czasie powstania warszawskiego w 1944 r. znajdował się tutaj szpital powstańczy i schron dla ludności cywilnej. W wyniku bombardowań pod gruzami zginęły setki osób.

23 Kościół Nawiedzenia NMP
ul. Przyrynek 2
Jeden z najstarszych kościołów warszawskich, zbudowany na początku XV w. Według przekazów stoi na miejscu pogańskiej świątyni. Był miejscem modlitwy rybaków.

Obok kościoła znajduje się taras widokowy, z którego można podziwiać panoramę Wisły oraz prawobrzeżnej Warszawy. Stąd prowadzą również schodki do Multimedialnego Parku Fontann.

Nieopodal: 24 - 25

24 Multimedialny Park Fontann na Podzamczu
(skwer I Dywizji Pancerniej)

Zlokalizowany w urokliwym miejscu, blisko Starego Miasta i Wisły. Podczas pokazów multimedialnych z 367 dysz tryska jednocześnie nawet 30 tysięcy litrów wody na minutę. Strumienie są oświetlane kolorowym światłem z prawie 300 reflektorów. Co pewien czas na mgiele z rozpylonej wody pojawiają się olśniewające, laserowe animacje. Pokazy multimedialnego widowiska „Woda - Światło - Dźwięk” odbywają się od maja do końca września w piątki i w soboty. W pozostałe dni tygodnia prezentacja bez laserów i dźwięku.

25 Bulwar Wiślany
ul. Przystań 2
www.ztm.waw.pl
www.wislawarszawska.pl
Miejsce spacerów, ścieżka rowerowa, plaża i przystań dla promu, tramwaju wodnego, statku omytologicznego i statku do Serocka.

26 Kościół św. Franciszka Serafickiego (oo. franciszkanów)
ul. Zakroczymska 1

Zbudowany na przełomie XVII i XVIII w. Obok znajduje się budynek klasztorny. W 1944 r. kościół został zbombardowany, na szczęście nie spalony. Ocalało wiele elementów barokowego wyposażenia.

27 Pałac Sapiechów
ul. Zakroczymska 6
Zbudowany w XVIII w., przebudowany na koszarę sapieżyńskie na początku XIX w. W dwudziestolecie międzywojennym pełnił funkcję szpitala wojskowego. Obecnie mieści się tu ośrodek szkolno-wychowawczy dla dzieci słabosłyszących.

Nieopodal: 28 - 30

28 Pomnik Powstania Warszawskiego
pl. Krasińskich

Upamiętnia bohaterów powstania warszawskiego 1944 r. którzy oddali życie za ojczyznę, zmagając się z okupantem w nierównej walce trwającej 63 dni. Składa się z dwóch części. Pierwsza z nich przedstawia powstańców wybiegających spod pylonu (podpora mostu), druga część – wchodzących do kanałów. Na placu Krasińskich, w czasie powstania, znajdował się jeden z wjazdów do kana-

łów, którymi ludzie ewakuowali się do innych części miasta.

29 Pałac Krasińskich
pl. Krasińskich 3/5

Jeden z najpiękniejszych polskich pałaców. Zbudowany w XVII w., dawniej był siedzibą Sądu Najwyższego, a teraz jest

jedną z siedzib Biblioteki Narodowej. W pałacu znajdują się m.in. rękopisy Biblioteki Żaluskich i Rapperswilskiej, a także inne stare druki cudem ocalałe z pożogi wojennej.

Na tyłach pałacu znajduje się Ogród Krasińskich – przepiękny, barokowy park miejski, który jest popularnym miejscem spacerów.

30 Sąd Najwyższy
pl. Krasińskich 2/4/6
www.sn.pl

Gmach wzniesiony pod koniec XX w. zdołał m.in. kariatydy symbolizujące cnoty (wiarę, nadzieję i miłość) oraz kolumny z sentencjami prawa rzymskiego – po polsku i łacinie. Sam budynek ma symboliczny kształt bramy. W tym miejscu w czasie II wojny światowej mieściła się jedna z bram prowadzących do getta żydowskiego.

